

ת"פ (ירושלים) 40426-02-24 - מדינת ישראל נ' אור בן-חיים

ת"פ (ירושלים) 40426-02-24 - מדינת ישראל נ' אור בן-חיים שלום ירושלים

ת"פ (ירושלים) 40426-02-24

מדינת ישראל

נגד

אור בן-חיים

בית משפט השלום בירושלים

[16.06.2025]

כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר

החלטה

1. לפניי בקשה של ב"כ הנאשם לקבל לידיו את תסקיר שירות המבחן שהוכן בהתאם לתקנה 4 לתקנות המבחן (תסקיר קצין מבחן), תשס"ז-2006 (תקנות המבחן/התקנות) במסגרת בחינת בקשת הנאשם לעיכוב הליכים שהוגשה ליועצת המשפטית לממשלה.

רקע

1. ביום 18.2.2024 הוגש נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 שבוצעה לכאורה ביום 26.5.2022. מעובדות כתב האישום עולה, כי בין הנאשם לשותפתו לדירה התגלע ויכוח, שבסופו נטרקה דלת ובעקבות כך התנפצה זכוכית הדלת והשותפה נחבלה.
2. ממכלול המסמכים שהוגשו אגב הבקשה שלפניי עולה, כי הנאשם טוען שהוא זה שנפל קרבן לאלימות מצד השותפה, ולא כפי המתואר בכתב האישום. יצוין, כי תיק זה החל דרכו בהסדר המותנה, והנאשם ובא כוחו נכחו בישיבה ביחידה זו. במסגרת זו שטחו את טענותיהם, ואולם, יחידת ההסדר המותנה לא קיבלה את טענות הנאשם בדבר היעדר ראיות, חוסר אשמה ו"זוטי דברים", ולכן סירבה לסגור את התיק, בסוברה כי התיק מבוסס ראיתית, ואף קיים עניין לציבור בהעמדה לדין נוכח פוטנציאל הנזק לגוף שעלול היה להיגרם. עמדה זו גובתה גם בתשובתו של סגן ראש יחידת ההסדר המותנה במטה הארצי.
3. לאחר זאת הוגש כתב האישום שלפניי. לאחר הגשתו, עתרה ההגנה בבקשה למחלקת עיכוב ההליכים בפרקליטות המדינה, בהתבסס על טענותיה להיעדר ראיות, לחוסר אשמה, ולהיות הנאשם אדם נורמטיבי שאין זה ראוי להעמידו לדין בנסיבות אלו. בקשת הנאשם נבחנה, והוא נשלח לשירות המבחן לקבלת תסקיר.

4. לאחר קבלת התסקיר ובחודש ינואר 2025, הודיעה המחלקה לעיכוב הליכים לב"כ הנאשם, כי בקשתו נדחתה. במסגרת החלטת המחלקה לעיכוב הליכים נכתב, בין היתר כך: "במסגרת שקילת הבקשה, וחרף העובדה שמרשך לא לקח אחריות על המיוחס לו בכתב האישום, החליטה מנהלת המחלקה להפנות את עניינו של מרשך לבחינת שירות המבחן, על מנת שיוגש לה תסקיר מקיף ועדכני אודותיו, בטרם תתקבל החלטה סופית בעניינו. ממכלול הנתונים שהובאו בפני מנהלת המחלקה עולה, כי מרשך לא מכיר בדפוסיו המכשילים ואינו נכון לקבל טיפול שיוכל להפחית את הסיכון להישנות עבירה דומה. בנסיבות אלו - החליטה מנהל המחלקה לדחות את הבקשה" (נספח לתגובת התביעה, ההדגשה הוספה).
5. ביום 22.1.2025 פנה ב"כ הנאשם לבית המשפט בבקשה לקבלת התסקיר ואת ההנמקה להחלטה לדחות את בקשת הנאשם, זאת על מנת שההגנה תוכל להגיש בקשה לביטול כתב האישום מחמת הגנה מהצדק. ביום 24.1.2025 קבעתי ביחס לבקשה זו, כי "זהו תסקיר שהוגש במסגרת תקנה 4 לתקנות המבחן (תסקיר קצין מבחן). תשס"ז-2006, אשר הוגש ליועמ"ש ולא לבית המשפט ולכן [בעניין] מסירתו להגנה יש לפעול בדרך אחרת. ראו עב"ח (מחוזי ירושלים) 15357-40-18 מ"י נ' ו' (מיום 20.4.2018)".
6. לפיכך, ביום 26.1.2025 הוגשה בקשת ההגנה לקבלת חומרי חקירה לפי סעיף 74 חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (החסד"פ). נתבקשו תגובות המאשימה ושירות המבחן, ולנאשם ניתנה זכות תשובה. הוסכם כי ההכרעה תינתן על סמך הכתובים.
- טענות הצדדים
7. ההגנה טוענת, כי התסקיר שהוכן במסגרת בחינת הבקשה לעיכוב הליכים לפי תקנה 4 מהווה "חומר חקירה" מובהק. העובדה שהמחלקה לעיכוב הליכים ביססה את החלטתה לדחות את בקשת הנאשם לעיכוב הליכים על התסקיר, ללא מתן אפשרות או הזדמנות להגנה להיחשף אליו, פוגעת בחובת ההנמקה של הרשות, וכן פוגעת ביכולתו של הנאשם להתמודד עם הטענות שבבסיס דחיית בקשתו, טענות הנוגעות אליו ישירות. עוד טוענת ההגנה, כי המידע שבתסקיר עשוי לסייע לה בהגנת הנאשם, בין היתר בדרך של העלאת טענות מקדמיות, לרבות "זוטי דברים" ו"הגנה מן הצדק".
8. שירות המבחן מתנגד לבקשה. השירות מפנה לכך שמטרת התסקיר לפי תקנה 4 היא להעריך את אופיו ומאפייניו האישיותיים של החשוד ולהעריך את מידת הסיכון הנשקפת ממנו ואת סיכויי שיקומו באמצעות טיפול. המלצות שירות המבחן מהוות בסיס לשיקולי התביעה אם להעמידו לדין, להימנע מכך, או לנקוט בעניינו הליכים חלופיים. עוד טוען השירות, כי בבסיס עריכת התסקיר חשיפת מידע מצד החשוד לקצין המבחן מתוך הנחה שזה לא יחשף אלא למטרות אליהן נועד התסקיר. נטען כי חשיפה כזו, תפגע ביכולת שירות המבחן לבצע עבודתו, תפגע באמון החשודים בו, ולא תאפשר עריכת של תסקיר מעמיק ואיכותי.

9. התביעה מתנגדת אף היא לבקשת ההגנה. לטענת התביעה, תסקיר שהוכן מתוקף תקנה 4 הוא סודי וייעודי לצורך בחינת הבקשה לעיכוב הליכים על ידי גורמי המקצוע הממונים, ומדובר בחומר חסוי שאינו מהווה "חומר חקירה". מעבר לכך דוחה ב"כ המאשימה את טענת ההגנה להיעדר נימוק החלטה שלא לעכב את ההליכים, תוך הפנייתם לכך שבהחלטת המחלקה לעיכוב הליכים נכללה למעשה "פרפרזה" על ממצאי שירות המבחן בתסקירו. דיון והכרעה
10. לאחר ששקלתי בדבר, נחה דעתי כי יש ללכת בדרכו של בית המשפט המחוזי הנכבד בעבע"ח (מחוזי ירושלים) 15357-40-18 מ"י נ"ו (מיום 20.4.2018) (עניין נ"ו). זאת משום שמדובר בהחלטה מקיפה וממצה של הנושא הנדון כאן, ובהינתן העקרון החוקתי, כי מדובר בהלכה שתנחה את בית המשפט בערכאה נמוכה יותר [ראו סעיף 20(א) לחוק-יסוד: השפיטה].
11. בהתאם לכך, אפרט בקצרה את ממצאיו של בית המשפט המחוזי בעניין נ"ו הנוגעים לענייננו:
- א. על תסקירי שירות המבחן חלה חובת סוגיות סטוטוריות (בהתאם לסעיפי החקיקה השונים) שנועדה לשמור על תפקודו התקין של שירות המבחן, להגן על מקורות המידע שלו, להבטיח את המשך שיתוף הפעולה עמו ולהגן על זכויות יסוד כגון הזכות לפרטיות וצנעת הפרט (סעיף 11 לעניין נ"ו);
- ב. החיסיון על תסקירי שירות המבחן הוא יחסי (שם, סעיף 13);
- ג. חיסיון תסקירים המוזמנים ע"י בית המשפט מוסדר בחוק, וברירת המחדל היא שהם פתוחים לעיון הסניגור (שם, סעיף 14);
- ד. גם תסקיר לפי תקנה 4 חסוי, אך לא חלות בעניינו הוראות סעיף 191 לחסד"פ המורות על העברתו לידי התביעה וההגנה. אין מדובר בהשמטה מקרית אלא הדבר נובע מן ההיגיון, כי התסקיר הוזמן ע"י היועמ"ש ונועד לשמש כלי עזר לצורך קבלת החלטה מנהלית בשאלת עיכוב הליכים. בית המשפט אינו מעורב בהזמנת התסקיר ועל כן גם אינו חשוף לו (שם, סעיף 15);
- ה. חיסיון תסקיר לפי תקנה 4 הוא יחסי, וניתן להחיל עליו את הנוסחה הקבועה בסעיף 50א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 בעניין חיסיון עדות עובד-סוציאל, לפיה "הצורך לגלות את הראייה לשם עשיית צדק עדיף על העניין שיש שלא לגלותה" (שם, סעיף 16);
- ו. יש לבחון את הבקשה בראי סעיף 74 לחסד"פ וההלכות הנוהגות על-פיו (שם, סעיף 16) - דהיינו, האם מדובר ב"חומר חקירה", האם מתקיים מבחן הרלבנטיות, וככל שזה מתקיים, עד כמה נחוץ חומר החקירה להגנת הנאשם (שם, סעיף 19). כידוע, מבחן הנחיצות הוא מבחן "הפוטנציאל המזכה" (ראו למשל: בש"פ 3921/19 ח'לף נ' מ"י (מיום 4.7.2019) בפסקה 10).
12. בשורה התחתונה, נקבע בעניין נ"ו, כי התסקיר לפי תקנה 4 מהווה חומר חקירה, וכי על הערכאה הדיונית לערוך את האיזון לפי מבחני סעיף 74, ולהחליט האם להעביר את התסקיר לידי ההגנה, ואם כן, איזה חלקים מהתסקיר יש להעביר.
- יישום בענייננו
13. לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות בהסתמך על כתבי הטענות ונספחיהם, נדמה כי הפרפרזה שנכללה בהחלטת המחלקה לעיכוב הליכים בדבר ממצאי התסקיר, מלמדת על אי-קבלת אחריות מצד הנאשם אל מול שירות המבחן, והיעדר נכונות מצדו לטיפול - שני טעמים שביססו את המלצת שירות המבחן ואת החלטת המחלקה לעיכוב הליכים שלא להיעתר לבקשה. על-פניו, הדברים מצויים בהלימה לעמדתו של הנאשם, לפיה הוא כופר במיוחס לו, עומד על חפותו ואף סבור שבנסיבות העניין לא קיים עניין לציבור בהעמדתו לדיון. מכאן, שעל-פניו אין בנמצא מידע חדש שלא היה ידוע לנאשם עד כה.
14. יחד עם זאת, נוכח העובדה שהתסקיר נוגע, על-פניו, לקו ההגנה של הנאשם, הרי שניתן להגדירו "חומר חקירה". שאלת מידת הרלבנטיות שלו להגנת הנאשם יכלה להיבחן אך ורק באופן בלתי אמצעי על-ידי בית המשפט, וזאת על-מנת להגיע להחלטה מושכלת ומבוססת.
15. לפיכך, על-מנת לקבל החלטה מושכלת בענייננו, אני מורה לשירות המבחן להעביר לבית המשפט במעטפה סגורה את התסקיר שנערך בעניינו של הנאשם במסגרת תקנה 4, וזאת עד ליום 10.7.2025.
16. לאחר קבלת התסקיר ועיון בו, תינתן החלטה משלימה.
17. סביר להניח שבשל המלחמה, הדיון הקבוע ליום 29.6.2025 לא יתקיים, והחלטה בדבר דחייתו תינתן לאחר התבהרות מצב-הדברים. אין צורך להגיש בקשת דחייה.
18. המזכירות תשלח לצדדים ולשירות המבחן ותוודא קבלה בשירות המבחן.
- ניתנה היום, כ' סיוון תשפ"ה, 16 יוני 2025, בהעדר הצדדים.